

Preek over Handelingen 20:17-37, 1 Corinthe 12:4-7

“Zie toe op jezelf”

Broeders en zusters,

Best bijzonder, om juist op deze dag, als we als gemeente afscheid nemen van Margriet en Temjen en hun kinderen, we in de bijbel lezen over het afscheid van Paulus. Hoewel ik heel goed snap dat het ook voor jullie familie niet zal meevallen om jullie weer te moeten laten gaan, is dit afscheid van Paulus toch wel van een andere orde.

Paulus heeft bijna drie jaar lang in Efeze gewerkt. De handelstad Efeze was bekend vanwege de schitterende tempel van Artemis. Deze tempel werd als één van de zeven wereldwonderen van de oudheid beschouwd. Toen Paulus in Efeze kwam met de boodschap van het evangelie was hij een bedreiging voor de handel van Demetrius de zilversmid. Hij vervaardigde zilveren Artimistempeltjes een belangrijke bron van inkomsten. Het gevolg was dat de hele stad in rep en roer kwam en een mensenmenigte riep wel twee uur lang ‘Groot is de Artemis der Efeziërs’. Ondanks deze vijandigheden ontstond er in Efeze een christelijke gemeente, aan wie Paulus later ook nog de ons bekende Efezebrief schreef. In Handelingen 20, dat we zojuist lazen, is Paulus op doorreis naar Jeruzalem en nu ontmoet hij nog eenmaal op dat strand van Miléte de oudsten van de gemeente in Efeze.

Als je het bijbelgedeelte leest dan proef je als het ware de emotie: Paulus die neerknielt op het strand samen met de oudsten. En daarna de tranen. Ze barsten allen in groot geweën uit – toen mochten ook de mannen nog huilen – de oudsten vielen Paulus om de hals en kusten hem herhaaldelijk. Want ze wisten het maar al te goed, we zien Paulus niet meer terug tijdens dit aardse leven. Paulus gaat naar Jeruzalem en dat zal hem letterlijk de kop gaan kosten. In Jeruzalem zal hij gevangen genomen worden en omdat hij zich dan beroept op de keizer, zal hij naar Rome overgebracht worden. Hoe heftig dit ook allemaal is, het is juist die gevangenschap die Paulus de gelegenheid bood om voor de Joodse raad te Jeruzalem, voor de stadhouders Felix en Festus, en zelfs voor koning Agrippa, ja, tot in Rome toe te getuigen van Christus. En juist tijdens zijn gevangenschap was er alle gelegenheid om brieven te schrijven, brieven die we nu weer terugvinden in onze bijbel, zodat het getuigenis van Paulus al bijna 2000 jaar geschiedenis omspannt. Ik

moet heel eerlijk zeggen dat ik dat niet altijd voldoende realiseer. Die brieven van Paulus in onze bijbel hebben we te danken aan het feit dat deze ene man bereid was zichzelf weg te cijferen en te geven in de dienst aan Christus.

Ik wil graag met u inzoomen op de woorden die Paulus sprak, daar op het strand van Miléte. Met name op dat ene zinnetje van vs. 28: *ziet dan toe op uzelf en op de gehele kudde!* U mag best weten dat ik dit vers nogal eens heb aangehaald in gesprek met nieuwe kerkenraadsleden. Ik zal u uitleggen waarom. Als een kerkenraadslid word je door God en de gemeente geroepen om op de kudde toe te zien, zoals het tweede deel van dit vers zegt, en daarom vind ik het altijd belangrijk om ook het eerste deel van het vers te benadrukken. Van ouderlingen en diakenen wordt best veel gevraagd. Je besteedt veel tijd aan het werk in de gemeente en dan kan het maar zo zijn dat het ten koste van jezelf, je gezondheid of je gezins- of huwelijksleven gaat. En juist dan is het zinvol en nodig om ook tegen elkaar te zeggen dat we op onszelf moeten toezien. Want jijzelf, je vrouw, je gezin en de gemeente is er niet bij gebaat als je te veel van jezelf vraagt. Meestal uit plichtsbesef en liefde voor de dienst van God. En daarom....zie toe op jezelf. Geef grenzen aan en waak over die grenzen! Daar doe je verstandig aan en uiteindelijk is dat voor iedereen het beste.

Maar Paulus zegt twee dingen. Ziet toe op jezelf en ziet toe op de kudde! Een ouderling die teveel tijd besteed aan het toezien op de kudde, moet je op het eerste deel van de tekst wijzen: zie toe op jezelf. Maar iemand die te weinig tijd aan Gods gemeente besteed, en heel veel tijd besteed aan eigen hobby's en bezigheden, die zou je het tweede deel van de tekst moeten voorhouden: zie toe op de gemeente. Hoe is dat met jou, mag de gemeente van jou ook niet verwachten dat je jezelf inspant voor de opbouw van de gemeente? En weet u, het lastige van preken is nu dat ik vanaf hier niet kan bepalen wat voor jou van toepassing is. Het lijkt in dit soort situaties er vaak op dat juist de verkeerde personen zich door een bepaalde tekst aangesproken voelen. Mensen met een nauw geweten, die al met veel toewijding actief zijn in de gemeente, gaan nog harder lopen, want ze willen toch absoluut niet de indruk wekken dat ze de kantjes eraf lopen. En mensen die nauwelijks betrokken zijn, horen in dat 'zie toe op uzelf' een extra aansporing om toch vooral veel tijd voor eigen genot en ontspanning vrij te maken, zonder zich af te vragen wat ze voor de gemeente kunnen betekenen.

En daarom is het 24^e vers een goede spiegel voor ieder van ons. Ik lees het nog eens voor. Paulus zegt het volgende:

Maar ik tel mijn leven niet en acht het niet kostbaar voor mijzelf, als ik slechts mijn loopbaan mag ten einde brengen en de bediening, die ik van de Here Jezus ontvangen heb om het evangelie der genade Gods te betuigen.

Nu weet ik natuurlijk best dat Paulus een bijzondere positie inneemt. We kunnen onszelf niet meteen op één lijn zetten met de apostel Paulus. Paulus had een bijzondere bediening ontvangen van de Here Jezus. Jezus zelf verscheen hem onderweg naar Damascus. *Saul, Saul waarom vervolg je Mij?* Even tussendoor: hoort u dat, Saul was een vervolger van de christelijke gemeente en Jezus noemt dat het vervolgen van Hemzelf. Met andere woorden, Christus en Zijn gemeente horen onlosmakelijk bij elkaar. De gemeente vervolgen is hetzelfde als Christus zelf vervolgen. Dat kun je nooit scheiden. Een gemeente zonder Christus is geen gemeente, maar Christus is ook niet zonder gemeente, los verkrijgbaar. Volgeling van Christus zijn betekent dat je betrokken bent bij Christus' gemeente. Daar is de bijbel heel helder in.

Jezus riep Paulus voor een bijzondere taak. De taak om het evangelie aan de niet-Joodse volkeren te verkondigen. En voor die taak heeft Paulus zich met hart en ziel ingezet. En nu op dat strand van Miléte zegt Paulus dat hij zijn leven in dienst van die taak heeft besteed. Dat was zijn passie. Zichzelf opofferen voor die opdracht. Een uniek persoon kreeg van de Here Jezus een unieke opdracht. In die zin is er niet echt een vergelijking te maken tussen Paulus en ons, gewone gemeenteleden. Maar het is me ook weer wat te kort door de bocht om daarom dit vers maar aan de kant te schuiven. Alsof het voor Paulus wel zal gelden dat hij zich met zijn hele hebben en houwen aan de dienst van God overgeeft en dat wij achterover kunnen leunen en het 'toezien op de kudde' overlaten aan de voorgangers en de kerkenraad. Dan hebben we het echt niet begrepen.

Vandaar ook dat ik dat andere gedeelte uit de bijbel heb gelezen. 1 Corinthe 12. Want daar schrijft diezelfde Paulus die zo'n indrukwekkende bediening van de Here Jezus heeft gekregen dat er in de gemeente veel meer bedieningen zijn. Leest u vs. 4-7 nog maar eens met me mee: *er is verscheidenheid aan genadegaven, maar het is dezelfde Geest, er is verscheidenheid in bedieningen, maar het is dezelfde Here, er is verscheidenheid in werkingen, maar het is dezelfde God, die alles in allen werkt.*

Maar aan een ieder wordt de openbaring van de Geest gegeven tot welzijn van allen.

De NBV vertaling zegt het zo: *In iedereen is de Geest zichtbaar aan het werk, ten bate van de gemeente.*

Dit is zo'n geweldige waarheid. Wie gelooft in Christus heeft de Heilige Geest ontvangen. Dat zegt het 3^e vers, wat we trouwens niet gelezen hebben. *Niemand kan zeggen: Jezus is Here, dan door de heilige Geest.* Als jij Christus belijdt dan heb je dat niet van jezelf. De Heilige Geest heeft dat geloof in je gewerkt. De Geest maakt je duidelijk dat je Jezus nodig hebt. Hij klopt aan de deur van je hart en blijft keer op keer tegen je zeggen: laat het toch alsjeblieft goed worden tussen God en jou. Maar daar blijft het niet bij. God verlost je niet alleen maar om later in de hemel te komen. Nee, Hij verlost je omdat ook jij tot Zijn eer Jezus mag zichtbaar maken in de wereld. Daarvoor heb je de Geest gekregen. Die Geest wil ook in jou aan het werk. Hij wil je vormen naar het beeld van Christus. Het is de bedoeling dat we meer op Jezus gaan lijken. En juist voor dat groeiproces hebben we elkaar zo hard nodig. Gelovigen kunnen alleen met elkaar Christus zichtbaar maken in deze wereld. En om als gemeente te kunnen functioneren geeft God aan de mensen in de gemeente gaven, dat zijn bekwaamheden. Bedieningen, daar heb je dat woord weer: Paulus had het ook over zijn bediening die hij wil volbrengen. Werkingen, dat wil zeggen dat Gods kracht in mensen zichtbaar wordt. En die gaven, bedieningen en werkingen geeft God niet voor niets. Die mogen we inzetten in de gemeente: tot welzijn van allen. Paulus omschrijft in het vervolg van onze tekst de gemeente niet voor niets als een lichaam. Christus is het Hoofd. En Hij wil door Zijn Geest de verschillende lichaamsdelen aansturen en kracht geven om hun taak uit te oefenen. Om bij dat beeld van het lichaam te blijven, Hij geeft de hand wat het nodig heeft om een hand te zijn, Hij geeft de voet wat het nodig heeft om een voet te zijn, Hij geeft het oog wat het nodig heeft om een oog te zijn.

Je voelt wel, dat is heel persoonlijk. Dat geldt dus ook voor jou. Diezelfde Heilige Geest is dan ook in jou aan het werk. Hij heeft ook jou gaven en talenten gegeven om je plek in te nemen in de gemeente en bij te dragen aan de opbouw van de gemeente.

En als Paulus vandaag in Hand. 20 tegen ons zegt dat we moeten toezien op onszelf en op de kudde van God, de gemeente, dan is de vraag aan jou persoonlijk: wil ik me laten inschakelen in dat lichaam van Christus? Wil ik mijn bijdrage leveren om het

lichaam op te bouwen? Als ik heel eerlijk naar onze gemeente kijk, dan kom ik veel mensen tegen die heel veel doen. Maar er is ook een grote groep die minder actief betrokken is. Weet u wat daar het gevolg van is? Dat de handen van het lichaam het werk van de voeten erbij doen. Mensen die zich verantwoordelijk voelen worden genoodzaakt taken op zich te nemen die minder bij hun gaven en talenten passen en omdat ze nu minder tijd en gelegenheid hebben om dat te doen wat echt bij hun past, komen zij niet goed uit de verf en branden op. En tegen deze mensen zou ik graag vanmorgen zeggen: zie toe op jezelf! We waarderen je inzet heel bijzonder, maar denk ook aan je eerste roeping: wees een kind van God en niet zijn werkster. Als je getrouwd bent, wees een liefhebbende echtgenoot of echtgenote, want ook een goed huwelijk is een getuigenis, en een huwelijk onder spanning een anti-getuigenis. En als je een gezin hebt, werk aan een hecht gezinsleven, oudsten moeten ook goede bestuurders van hun gezin zijn en in feite geldt dat voor iedere christen die een gezin heeft. Je hebt het gezin nodig als veilige uitvalsbasis, om je werk in de gemeente te kunnen doen. En probeer die dingen in de gemeente te doen die passen bij hoe God jou geschapen heeft. Iedere gelovige heeft gaven en talenten, iedere gelovige heeft ook bepaalde talenten niet. En misschien moet je daar wel voor danken. Dat je de dingen die niet bij jouw talenten passen, niet persé hoeft te doen. En nogmaals, nu heb ik het tegen al die trouwe, lieve, broeders en zusters die zo onnoemelijk veel doen in de gemeente.

Maar ik wil ook heel graag die mensen, die minder betrokken zijn bij het werk in de gemeente, wijzen op Paulus' woorden.

...Ik tel mijn leven niet en acht het niet kostbaar voor mijzelf, als ik slechts mijn loopbaan mag ten einde brengen en de bediening die ik van de Here Jezus ontvangen heb om het Evangelie der genade Gods te betuigen.

Nou even niet zeggen: Ik ben Paulus niet! Het is waar, zijn bediening is een heel bijzondere, klopt. Maar die houding van Paulus, is dat ook jouw houding? Paulus had maar één grote passie. Zijn eigen leven in dienst stellen van de Heer die hem riep. De taak uitoefenen waarvoor God hem had bedoeld. En die vraag wil ik heel graag bij ieder in de gemeente neerleggen. Hoe is dat nou bij jou? Kun je ook zeggen dat je bezig bent met die dingen waarvoor God je roept. Heb je jouw taak opgepakt om mee te werken aan de opbouw van de gemeente. Ben je ook een hand, een voet, een oog of een oor, of wat dan ook, zodat het lichaam functioneert. Of

denk je dat het volgen van Jezus alleen bestaat uit het af en toe een stoel warm houden in de kerk? Geloof heeft alles met overgave te maken. Jezelf beschikbaar stellen: *Here God, hier ben ik, ik met mijn leven, ik met mijn levensomstandigheden, ik met mijn gezondheid of gebrekkige gezondheid, ik met mijn talenten, ik met mijn beperkingen, u kent ze wel, maar wat ik heb dat is voor U, voor U alleen! Ik leef niet voor mezelf, ik leef voor U. Doet U het maar, schakel me maar in.....*

Durf je dat aan, of ben je bang dat er dan te veel moet veranderen. Dat God dingen van je vraagt die je niet leuk vindt? Er zijn nog altijd mensen die denken dat God je gaat uitzuigen of zo, als je jezelf aan Hem overgeeft. Dat Hij misbruik maakt van jouw beschikbaarheid.

Weet dan wel dat God Vader is, hè. Een goede vader maakt toch geen misbruik van z'n kinderen, hij wil ze helpen om tot ontplooiing te komen. Dat wil God nu ook zo graag. Dat jij tot je doel komt. Ik durf de stelling wel aan dat je pas werkelijk tot je bestemming komt als je jezelf zo overgeeft. Zolang je blijft doe-het-zelven kan God ook niet in jou uitwerken wat Hij voor jou in petto heeft. Misschien betekent Gods doel met jou wel dat je minder moet doen: zie toe op jezelf! Maar misschien betekent het ook wel dat je in beweging moet komen: zie toe op de kudde, de gemeente. Laat je inschakelen in dat grote werk van God.

En denk nu alsjeblieft niet dat ik hier voor mijn eigen toko sta te preken, hè. Het gaat niet om voorgangers of kerkenraadsleden. Het gaat om de eer van God. God wordt geëerd als mensen zich toewijden aan Hem. God wordt geëerd als mensen zich beschikbaar stellen voor de bouw van Zijn gemeente. Mijn vraag aan u, vanmorgen is een hele simpele: Wilt u deze vraag mee naar huis nemen, er misschien met huisgenoten over praten? Maar ook wilt u in uw gebed die vraag aan God stellen: Heer wat wilt u van mij? Moet ik gaan toezien op mezelf, of wilt u dat ik ga toezien op de gemeente? 'Wat wilt u' dat is de vraag voor ieder van ons. En dat is een vraag waar echt ook niemand van ons voor kan weglopen. Ook jij niet!

Amen